

Лишко А.Г., магістрант гр.ФБСС – 17-13.
Метеленко Н.Г., д.е.н., проф. - науковий керівник

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВО – ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ФБСС

Аналіз наукових досліджень теорії і практики управління фінансово – господарською діяльністю підприємств в Україні показує, що сьогодні підприємства стикаються з проблемами при впровадженні прогресивних методів і прийомів фінансового менеджменту, а на переважній більшості підприємств вони навіть не використовуються. З метою застосування інноваційних технологій в управлінні фінансово-господарської діяльністю необхідно створити ефективну систему інформаційного забезпечення управлінських рішень і координації окремих підсистем системи управління. Створення такої системи та підтримка її дієздатності належать до ключових концепцій фінансового контролінгу. Фінансовий контролінг є складовою фінансового менеджменту, з одного боку, та функціональною підсистемою системи контролінгу, з іншого боку.

У сучасних умовах об'єктивно зростає роль фінансового менеджменту як комплексу взаємопов'язаних управлінських рішень і заходів на різних рівнях управління фінансовими ресурсами. Практика свідчить, що жодне стратегічне або навіть і тактичне рішення менеджерів не буде виконане, якщо воно не підкріплено, рухом фінансових ресурсів. Отже, від того, наскільки пов'язані собою управлінські рішення та наявні фінансові можливості, залежить успіх в бізнесі. Фінансовий менеджмент являє собою важливу частину менеджменту, або форму управління процесами фінансування підприємницької діяльності.

Ефективне управління фінансовою діяльністю підприємства забезпечується реалізацією основних принципів фінансового менеджменту [1], як складової частини загального менеджменту підприємства. Будь-яке управлінське рішення впливає на формування грошових потоків підприємства, результати його фізичної діяльності та фінансовий стан підприємства. Управління фінансами безпосередньо пов'язано з виробничим менеджментом, кадровим та інноваційним менеджментом та іншими видами функціонального менеджменту. Однак рішення спеціальних питань фінансового менеджменту багато в чому в свою чергу залежить від виробничо-комерційних характеристик і параметрів діяльності підприємства. Проекти управлінських рішень у сфері фінансової діяльності в поточному періоді повинні бути узгоджені з місією (головною метою діяльності) підприємства, стратегічними напрямками його розвитку, показниками розвитку власних фінансових ресурсів і т.п.

Контролінг також є керуючою системою, як спрямована на управління ресурсами підприємства. Проблемою визначення сутності поняття контролінгу займалися західні вчені, такі, як А. Дайле, Р. Манн, Е. Майер, пізніше цим питанням зацікавилися вчені пострадянських держав, такі, як О.М. Кармінський, С.Г. Фалько, Н.Ю. Іванова дослідили методологічні основи та прикладні аспекти розроблення і впровадження системи контролінгу в організаціях, а також розробили класифікацію існуючих напрямів контролінгу; І.О. Криворотько, В.В. Івата, М.С. Пушкар, Р.М. Пушкар, Г.М. Воляник, Н.С. Марушко окреслили місце та роль контролінгу у системі управління підприємством.

Більшість вчених використовують системний підхід при встановленні сутності контролінгу [2], інші – процесний, а окремі вчені розглядають контролінг лише як методологічну базу для прийняття управлінських рішень. Думки вчених не збігаються і у визначенні набору функцій, що виконує контролінг. Одні з них вважають контролінг системою управління, наділяючи його повноваженнями приймати управлінські рішення, інші – підсистемою системи управління, що виконує сервісні функції. Неоднакове ставлення вчених і до об'єкта застосування контролінгу. Більшість із них розглядає контролінг лише у застосуванні до підприємства в цілому. Залишається без уваги можливість його застосування

на окремих управлінських ланках та для оперативного управління. Часто вчені, акцентуючи увагу на властивості контролінгу об'єднувати, пов'язувати інші функції управління між собою, забувають про таку важливу функцію контролінгу, як аналіз тенденцій змін зовнішнього середовища з метою адаптації системи управління до змінених умов функціонування з метою забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Сутність та значення фінансового контролінгу виявляється через його функції. На основі аналізу праць вітчизняних та зарубіжних вчених встановлено, що до найважливіших функцій системи фінансового контролінгу на підприємстві відносять: планування, координація, управління, аналіз та контроль. Виділяють наступні підсистеми фінансового контролінгу: контролінг фінансів; контролінг логістичних систем; контролінг поведінки; контролінг витрат; контролінг ризиків; інвестиційний контролінг. Перші три підсистеми відносяться до оперативного фінансового контролінгу, останні три – до стратегічного фінансового контролінгу. До принципів фінансового контролінгу більшість авторів відносять: спрямованість системи фінансового контролінгу на досягнення фінансової стратегії підприємства; багатофункціональність фінансового контролінгу; орієнтованість фінансового контролінгу на кількісні показники; відповідність методів фінансового контролінгу специфіці методів фінансового аналізу та фінансового планування; своєчасність, простота та гнучкість побудови системи фінансового контролінгу; економічна ефективність запровадження фінансового контролінгу на підприємстві. Таким чином, можна стверджувати, що теорія фінансового контролінгу тісно пов'язана із теорією фінансового менеджменту та теорією контролінгу як керуючих систем господарської діяльності будь – якого підприємства.

Література.

- 1.Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. - К.: Ника – Центр: Эльга, 2000. – 528 с.
- 2.Пушкар М. С. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту / М. С. Пушкар, Р. М. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 370 с.